

17340215A

**Brev fra Bering til vicekansler Osterman med klage
over sendrægtig regnskabsrevision for Første Kamtjatka-ekspedition
og anmodning om hjælp til refusion af egne udlæg og til fremtidig bogføring**

Efter Berings hjemkomst fra Første Kamtjatka-ekspedition skulle han ikke blot afrapportere rejsens geografiske resultater til myndighederne, men også i bogstavelig forstand stå til regnskab for dens omkostninger og forbrug af bevilgede midler, i henhold til de førte indtægts- og udgiftsbøger.

Da Bering drog af sted på den Anden Kamtjatka-ekspedition, var denne revision endnu ikke afsluttet. Bering sendte sit brev fra Tobolsk i Sibirien med bange anelser om det forestående bogholderi under den nu påbegyndte, langt større ekspedition.

Brevets adressat, Andrej Ivanovitj Osterman (1686-1747), var reelt russisk regeringsleder på dette tidspunkt, under kejserinde Anna Ioannovna. Han var præstesøn fra Bochum i Westphalen, hvor han hed Heinrich Friedrich Ostermann. I 1703 trådte han i russisk tjeneste som sekretær og oversætter, omtrent på samme tid som Bering. Allerede under Peter den Store gjorde han lynkarriere i regeringsapparatet. Det var i høj grad hans fortjeneste som forhandler, at russerne kunne slutte den fordelagtige fred med Sverige i Nystad 1721 der endte den Store Nordiske Krig. Fra 1725 til 1741 var Osterman vicekansler og ophøjedes i 1730 til greve. Først ved Elisabeths paladsrevolution mistede han sit greb om magten og blev forvist til Sibirien, hvor han endte sine dage.

Trods brevets ærbødige tone var Bering og Osterman gode bekendte, formentlig tilbage fra deres første tid i russisk tjeneste. De var også begge medlemmer af den lutheranske menighed ved Peterskirken i Skt. Petersborg, hvor de måske sås regelmæssigt om søndagen. Et brev fra Berings hustru viser, at hun i 1740 lagde planer om at sende sin søn Thomas på udlandsrejse sammen med Ostermans søn. Bering rapporterede ofte direkte til Osterman, i tillid til hans personlige støtte.

Det originale dokument med Berings underskrift findes på det Russiske Statsarkiv for Gamle Aktstykker (RGADA) i Moskva, fond 248, reg. 17, bog 1089, s. 788-789v. Oversat efter VKE 2, s. 54-55.

[Oversættelsen © Peter Ulf Møller og Natasha Lind](#)

Deres grevelige højhed,
min nådige herre
Andrej Ivanovitj

Under den forrige ekspedition beløb mine udgifter sig til fire tusinde og fire hundrede rubler i henhold til to hæftede udgiftsbøger med korrekt udfærdigede kvitteringer. Disse blev efter påbud fra det Styrende Senat sendt til opgørelse i Kammerkollegiet. Selvom det varede to år, så har man dog nu afsluttet opgørelsen. Efterfølgende har man derfra skrevet til det Statslige Admiralitetskollegium, at et ved opgørelsen konstateret deficit på omkring ni rubler skal indeholdes i min løn, hvilket da også er sket, selvom der endnu ikke er udstedt kvittering.

Derudover har ekspeditionen haft udgifter til andre sager på lidt under atten tusind rubler. For dette beløb er opgørelsen stadig ikke afsluttet, og jeg nærer intet håb om at den bliver afsluttet, da den nu løber på fjerde år. // (s. 788v)

I den forbindelse bedes Deres grevelige højhed allernådigst forestille sig, hvor meget lyst jeg har til den slags lige nu, rent bortset fra den store fare forude for et lignende postyr med langtrukken regnskabsaflæggelse.

Ydermere brugte jeg under forrige ekspedition nødtvungent af mine egne penge dels til gaver, dels til skibes køllægning og stabelafløbning,¹ dels til udlevering af portioner af skibsproviant til mandskabet, et beløb på sammenlagt tre hundrede nioghalvfjerds rubler. Den udgift er bevidnet af de over- og underofficerer, der var med på ekspeditionen, og indberettet til det Statslige Admiralitetskollegium, som fik pålæg fra det Styrende Senat om at udbetale pengene til mig af Admiralitetets midler // (s. 789r) efter at have kontrolleret at der foreligger behørigt belæg for at disse penge er givet ud. På grund af en eller anden forhindring er udbetalingen til mig af disse penge dog ikke sket, men blevet forelagt det Styrende Senat, og hvad man dér har foretaget sig, er uvist og henstår fortsat i det uvisse. Og jeg overvejer, om det ikke er bedre at renoncere på det hele end at have et sådant langtrukket postyr. Men det ærgrer mig alligevel, da pengene er givet ud til statens vel, og jeg har ikke lyst til at give afkald på dem uden grund. Om dette rapporterede jeg underdanigst til Deres grevelige højhed, min nådige herre, ved min afrejse fra Skt. Petersborg.

Jeg bestræber mig oprigtigt, med al min flid og efter bedste evne, på at tjene staten og statsvellet, men jeg er bekymret for en tilsvarende langtrukken regnskabsaflæggelse fremover, da det jo under indeværende ekspedition drejer sig om et ganske betragteligt beløb, og der ikke direkte er udpeget nogen tilforordnet til at varetage pengekassens indtægter og udgifter. Selv har jeg på grund af andre opgaver virkelig ikke tid til at føre opsyn med dette. Derfor er den tilforordnede, der i det nu forløbne år har bogført pengekassens indtægter og udgifter og forestået udgifterne, blevet fulgt af officerer fra mit mandskab, og selvom han ikke har været direkte udnævnt dertil, så er han blevet sendt herfra til det Statslige Admiralitetskollegium for at aflægge regnskab.

Angående det her skrevne beder jeg underdanigst Deres grevelige højhed, min nådige herre, om ikke at vredes over, at jeg har vovet at ulejlige Dem hermed. Jeg har i sandhed ingen anden fortaler. Og skønt jeg forstår, at Deres grevelige højhed også uden dette mit andragende har meget at gøre, og ikke meget tid til at se nærmere på den slags, så håber jeg alligevel på Deres grevelige højheds nådige omsorg.

Dette dristige håb nærer Deres grevelige højheds og min nådige herres ydmyge tjener

W. Bering

Tobolsk, 15. februar 1734

¹ Der var i flåden tradition for at fejre disse faser af skibsbyggeriet med rigelig udskænkning af vodka.